

# รายงานการประชุม

เรื่อง การผลิตสัตว์และสุขภาพสัตว์ในส่วนภูมิภาคตะวันออกไกล  
ขององค์การอาหารและเกษตร ครั้งที่ ๔ (๑-๑๖ ต.ค. ๒๕๐๕)

ณ เมืองนูวารา อีเลีย ประเทศลังกา

๑. นาม นายวัลลภ
๒. นามสกุล อัครนันท์
๓. ที่ทำงาน กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร
๔. ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ใหญ่
๕. ไปร่วมประชุม เรื่อง การผลิตสัตว์และสุขภาพสัตว์ ครั้งที่ ๔ ของ FAO สำหรับ  
ส่วนภูมิภาคตะวันออกไกล ตามระเบียบวาระดังต่อไปนี้
  - ๕.๑ การผลิตสัตว์ (Animal Production)
    - ๕.๑.๑ ปัญหาการให้อาหาร การสร้างโรงเรือน และการเลี้ยงสุกร
    - ๕.๑.๒ ความต้องการและวิธีการเพื่อกระตุ้นการผลิตนมให้เป็นผลสำเร็จ
    - ๕.๑.๓ การหาทางขยายการผลิตโคพันธุ์<sup>๕</sup>เนื้อ
    - ๕.๑.๔ ปัญหาการขยายการผลิตเนื้อและขนแกะ
    - ๕.๑.๕ การหาทางขยายการผลิตนมด้วยการเลี้ยงแพะนม
    - ๕.๑.๖ การเลี้ยงไก่เพื่อเพิ่มปริมาณไข่และเนื้อไก่ตลอดจนการฝึกเจ้าหน้าที่เพื่อ  
การ<sup>๕</sup>
    - ๕.๑.๗ ความโน้มเอียงในการขยายโคพันธุ์<sup>๕</sup>นม
    - ๕.๑.๘ การศึกษาวิชาสัตวบาล การผลิตนม และวิชาสัตวแพทย์
  - ๕.๒ การป้องกันโรคสัตว์ (Animal Health)
    - ๕.๒.๑ โรครินเคอร์เปสต์

- ๕.๒.๒ โรคปากและเท้าเปื่อย
- ๕.๒.๓ โรคเฮโมรายิกเซฟติซีเมีย
- ๕.๒.๔ โรคสุกร
- ๕.๒.๕ โรคไก่
- ๕.๒.๖ โรคอื่น ๆ ที่ทำลายเศรษฐกิจ ตั้งแต่การประชุม FAO ครั้งที่ ๓ ในส่วนภูมิภาคตะวันออกไกล เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๐๔ (๑๙๖๑) ที่ศาลาสันติธรรม จังหวัดพระนคร
- ๕.๒.๗ โรคสัตว์ที่ติดต่อดังคน (โรคบลูเชิลโลซิส วัณโรค โรคพิษสุนัขบ้า)
- ๕.๒.๘ ทบทวนการเกิดและการป้องกันโรคสัตว์ที่เกิดจากพยาธิที่สำคัญ ๆ
- ๕.๒.๙ การหาทางควบคุมการส่งออก — นำเข้า ซึ่งสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ระหว่างประเทศ
- ๕.๒.๑๐ หลักเกณฑ์โครงการผสมเทียม
- ๕.๒.๑๑ พิจารณาการตั้งสถาบันป้องกันโรคสัตว์ในส่วนภูมิภาค
- ๕.๒.๑๒ การขยายโรงฆ่าสัตว์และการตรวจเชื้อ
- ๕.๒.๑๓ การคุ้มครองและการควบคุมป้องกันโรคที่เกิดจากสัตว์ป่า

๖. ณ ประเทศ ลังกา

๗. โดยทุน รัฐบาลไทย

๘. ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๐๙ ถึง ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๙

๙. รายละเอียดของการไปประชุมที่ควรรายงาน

- ๙.๑ การประชุมคราวนี้นับเป็นครั้งที่ ๔ ของ FAO ในส่วนภูมิภาคตะวันออกไกล คือ
  - ครั้งที่ ๑ ที่ลัตเวา ประเทศอินเดีย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ (๑๙๕๐)
  - ครั้งที่ ๒ ที่บริเบน ประเทศออสเตรเลีย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ (๑๙๕๕)
  - ครั้งที่ ๓ ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ (๑๙๖๑)
  - ครั้งที่ ๔ ที่นุวารา อีเลีย ประเทศลังกา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ (๑๙๖๖)

๙.๒ การประชุมครั้งที่ ๔ ที่นูวารา อีเลีย ประเทศลังกา มีดังนี้

Dr. A. Amarasinghe	ผู้แทนประเทศลังกา	เป็นประธาน
Dr. C. Krishna Rao	ผู้แทนประเทศอินเดีย	เป็นรองประธาน
Dr. J. W. Rumeau	ผู้แทน FAO กรุงโรม	ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ของที่ประชุม

และประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการฝ่ายวิชาการอีก ๖ ท่านคือ

Dr. R. D. Griffiths	เจ้าหน้าที่ FAO ส่วนภูมิภาคทางสุขภาพสัตว์ ประจำกัวลาลัมเปอร์ — มาเลเซีย
---------------------	--

Mr. A. Mc Ardle	ผู้เชี่ยวชาญ FAO ทางเลี้ยงไก่ ประจำนิวเคลซี — อินเดีย
-----------------	--

Dr. W. J. A. Payne	แห่งสถาบันกันควัวและฝึกเลี้ยงโคนม ประจำสาธารณรัฐฟิลิปปินส์
--------------------	---

Dr. B. Rumich	ผู้เชี่ยวชาญ FAO ส่วนภูมิภาคทางสุขภาพสัตว์ ประจำประเทศไทย
---------------	--

Dr. M. S. El Sabban	ผู้เชี่ยวชาญ FAO ทางโรคไก่ ประจำประเทศปากีสถานตะวันออก
---------------------	---

Mr. R. Stovt	เจ้าหน้าที่ FAO ส่วนภูมิภาคทางเลี้ยงโคนม ประจำเคลซี — อินเดีย
--------------	--

มีประเทศและองค์การต่าง ๆ ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม และเข้าสังเกตการณ์ รวมทั้งสิ้น ๔๕ นาย ทั้งมีรายการต่อไปนี้

จำนวนผู้แทนประเทศและองค์การต่าง ๆ ที่เข้าร่วมประชุม

— ประเทศลังกา	๗ นาย
— ประเทศอินเดีย	๑ ,,
— ประเทศญี่ปุ่น	๒ ,,
— ประเทศไทย	๑ ,,

— ราชอาณาจักรอังกฤษ	๒	นาย
— ประเทศสหรัฐอเมริกา	๓	„
— ประเทศเวียดนาม	๒	„
— องค์การอาหารและเกษตร	๘	„
— องค์การอนามัยโลก	๑	„
— องค์การโรคสัตว์ระหว่างประเทศ	๑	„
— แผนการโคลัมโบ	๒	„

จำนวนผู้สังเกตการณ์จากประเทศต่าง ๆ

— ประเทศลังกา	๑๐	„
— สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	๑	„
— ประเทศสหรัฐอเมริกา	๓	„
— สาธารณรัฐเยอรมัน	๑	„

๙.๓ วัตถุประสงค์ของการประชุม

วัตถุประสงค์ของการประชุมองค์การอาหารและเกษตร ครั้งที่ ๔ สำหรับส่วนภูมิภาคตะวันออกไกล เรื่องการผลิตสัตว์และสุขภาพสัตว์นี้ ก็เพื่อจะทบทวนความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมปศุสัตว์ ในภาคตะวันออกไกลจากสมัยที่ผ่านมา โดยพิจารณาถึงปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อความเจริญก้าวหน้าในขั้นต่อไป และถกแถลงถึงโครงการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมปศุสัตว์ดีขึ้น โดยการควบคุมป้องกันโรค การผสมพันธุ์สัตว์ การให้อาหารสัตว์ และการเลี้ยงกุนัขสัตว์

๙.๔ การประชุม

ในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๙ เริ่มเวลา ๐๙.๓๐ น. เมื่อลงนามผู้แทนและผู้สังเกตการณ์จากประเทศต่าง ๆ ทำพิธีเปิดการประชุมโดย ฯ พณ ฯ บานคา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและอาหารแห่งประเทศไทยแล้ว Dr. Rumeau ผู้แทน FAO ก็อ่านสารของอธิบดี FAO และกล่าวเปิดประชุมโดยแถลงถึงผลงานการประชุม ครั้งที่ ๓ ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วที่กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ (๑๙๖๑) และเมื่อให้มีการเลือกตั้ง

ประธานและรองประธานแล้ว จึงเริ่มการประชุมโดยเจ้าของเรื่องอ่านรายงานตามระเบียบวาระต่อที่ประชุม และเปิดโอกาสให้ผู้แทนประเทศต่าง ๆ อภิปรายตามหัวข้อในเรื่องนั้น ๆ ทุกเรื่องที่รายงานเมื่อได้มีการซักถามและถูกแถลงเสร็จแล้ว ผู้แทนแต่ละประเทศก็ให้คำแถลงการณ์ต่อที่ประชุมว่าเรื่องที่เจ้าของเรื่องรายงานนั้น สภาพในประเทศของเขามีแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไรบ้าง มีวิธีการอย่างไร ค่าเงินงานไปแล้วแค่ไหน มีอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งเท่ากับเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

การประชุมคราวนี้มีได้แบ่งและแต่งตั้งอนุกรรมการประจำกลุ่ม เจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญ FAO ทำหน้าที่เลขานุการฝ่ายวิชาการ คอยจดบันทึกรายงานและคำแถลงการณ์ของผู้แทนประเทศต่าง ๆ แล้วนำมาให้ที่ประชุมพิจารณาครั้งอีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการประชุมตามระเบียบวาระ

๙.๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะทางวิชาการที่ที่ประชุมรับรอง

๙.๕.๑ สุขภาพสัตว์ (Animal Health)

๙.๕.๑.๑ ยอมรับว่าโรคปาก และเท้าเปื่อยเพิ่ม ความสำคัญให้แก่ส่วนภูมิภาค ฉะนั้น หลักสูตรการอบรมวิธีตรวจโรคและการป้องกันโรคนี้ ควรรวบรวมกันจัดตั้งขึ้น

๙.๕.๑.๒ เนื่องจากการควบคุมส่งออก—นำเข้า ซึ่งสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ระหว่างประเทศเป็นเรื่องสำคัญ ความรู้เรื่องระเบียบข้อบังคับของประเทศต่าง ๆ ในการส่งออก—นำเข้า ซึ่งสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ OIE และ FAO รวบรวมไว้นั้น ควรแจกจ่ายให้แก่ประเทศส่วนภูมิภาคโดยเร็วที่สุด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมวางระเบียบข้อบังคับสำหรับบางประเทศที่ยังไม่ได้วางระเบียบขึ้น

๙.๕.๑.๓ พิจารณาเห็นว่า การดำเนินการโรงฆ่าสัตว์นั้น จำเป็นต้องอบรมเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้า และผู้ที่ปฏิบัติงานคล้ายกันนี้ ในเรื่องการฆ่าและตรวจสัตว์และซากสัตว์ และควรจัดตั้งสถาบันขึ้นเพื่อฝึกอบรมชั้นผู้น้อย

๙.๕.๑.๔ มีบางประเทศโรงฆ่าสัตว์และวิธีการตรวจเนื้อยังไม่ดีพอ บางที่ก็อาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนผู้บริโภค รัฐบาลควรเอาใจใส่เป็นพิเศษในอันที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น และให้อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์

๙.๕.๑.๕ เป็นที่ทราบว่ามีโรคริ้นเคอร์เปสต์เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ อีก หลังจากปลดออกโรคแล้วในท้องที่บางแห่งในส่วนภูมิภาค รัฐบาลควรพยายามให้มากเพื่อให้โรคนั้นสงบไปโดยเร็ว

๙.๕.๑.๖ ขณะนี้ประเทศญี่ปุ่นยังไม่สามารถที่จะเป็นเจ้าภาพจัดตั้ง Rinderpest Reference Laboratory สำหรับส่วนภูมิภาคตะวันออกไกลได้ จำต้องยืมเวลาออกไปอีกที่ประชุมหวังว่าอย่างไรก็ดี ในที่สุดรัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นอยู่ในฐานะที่จะให้ความสะดวกได้ในเรื่องนี้

๙.๕.๑.๗ วัคซีนเฮโมรายิกเซฟติซิเมีย ที่ผสมด้วยน้ำมันให้ความคุ้มโรคได้นานกว่า จึงควรใช้วัคซีนชนิดนี้ให้มากที่สุดที่จะทำได้ ในประเทศที่มีปัญหาหายแรงที่โคกระบือเป็นโรคเฮโมรายิกเซฟติซิเมีย

๙.๕.๑.๘ อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเพิ่มสำคัญยิ่งขึ้นในประเทศต่าง ๆ ของส่วนภูมิภาค ควรระวังโรค African Swine Fever ให้มาก โดยหาทางป้องกันอย่าให้โรคนั้นได้ลอดเข้ามาในประเทศได้

๙.๕.๑.๙ โรคนิวคาสเซิล ยังเป็นโรคที่สำคัญอยู่ เพราะเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้ความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่ในส่วนภูมิภาค จึงควรใช้วัคซีนเชื้อตายในที่ที่ไม่เคยมีโรคนั้น และใช้วัคซีนเชื้อเป็นในที่ที่ยังมีโรคนั้นระบาดอยู่

๙.๕.๑.๑๐ การตรวจโรคพิษสุนัขบ้า โรคคหิวคัตสุกร และโรคไวรัสชนิดอื่น ๆ ด้วย Fluorescent antibody technique มีคุณค่ามาก เพราะตรวจได้ผลรวดเร็ว จึงควรนำวิธีนี้มาใช้เมื่อมีโอกาส สำหรับประเทศที่ยังไม่มีผู้ชำนาญในเรื่องนี้ ควรคัดเจ้าหน้าที่ไปอบรมยังสถานที่ที่ประเทศให้ความสะดวกได้ในการฝึกอบรม

๙.๕.๑.๑๑ เนื่องจากโรคที่เกิดจากพยาธิทำลายเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงให้แก่ส่วนภูมิภาค รัฐบาลควรทำการสำรวจโดยประเมินการเกิดโรคพยาธิ เพื่อหาทางกำจัดให้หนักขึ้นเพื่อให้โรคพยาธิหมดสิ้นไป

๙.๕.๑.๑๒ อันตรายของโรคพยาธิที่เกิดจากหอยเป็นพาหะเพิ่มมากขึ้น ควรคำนึงถึงแผนการชลประทานและการระบายน้ำ และหามาตรการการป้องกันให้เพียงพอ

๙.๕.๑.๑๓ เนื่องด้วยมีอันตรายจากการแพร่โรคโดยนำพ่อหมูเดินทางตระเวนไปทำการผสมด้วยวิธีธรรมชาติ และมีคุณภาพต่ำ จึงควรหันมาใช้วิธีผสมเทียมแทน

๙.๕.๑.๑๔ ควรพิจารณาถึงปัญหาที่เผชิญหน้าในการใช้วิธีผสมเทียม คือ ความยากลำบากในการสังเกตการณ์เป็นสัตว์ที่แม่หมูแสดงออกเพื่อให้ได้ผลดีที่สุดในการผสม แต่เรื่องนี้อาจทำการค้นคว้าได้ในท้องที่

๙.๕.๑.๑๕ สังเกตพบว่ามี การเป็นสัคชนิดเงียบ (Silent heat) ในกระบือตัวเมีย และเชื้อในน้ำเชื้อ (Semen) ของกระบือตัวผู้ที่ตายง่าย ทำให้การผสมเทียมเป็นปัญหาในกระบือ เรื่องนี้ควรศึกษาค้นคว้าต่อไปทางสรีศาสตร์การสืบพันธุ์ของกระบือตัวเมียตลอดจนการเก็บและรักษาน้ำเชื้อของกระบือตัวผู้

๙.๕.๑.๑๖ โดยที่พิจารณาเห็นว่านมเป็นสิ่งจำเป็น ที่มีคุณค่าของอาหาร สำหรับประชาชนในส่วนภูมิภาค ฉะนั้น การใช้เต้านมสดจึงควรถือเป็นอันดับแรก ส่วนที่เหลือกินเหลือใช้แล้วเท่านั้นจึงจะนำไปทำผลิตภัณฑ์อย่างอื่น เช่นทำเป็นเนย

๙.๕.๑.๑๗ เพื่อให้ได้ผลจากแผนการผลิตนมทางเศรษฐกิจ โครงการขยายโคนมขนาดหนักควรพิจารณาควบคู่กันไปกับโรงงานนมที่มีอยู่

๙.๕.๑.๑๘ การขยายการผลิตนมให้เพียงพอ เพื่อบ่อนโรงงานนมนี้ต้องกินเวลานาน เพราะฉะนั้น แผนการผลิตนมขั้นต้นก็คือจัดหาตลาดก่อน เพื่อเป็นเครื่องส่งเสริมที่จะขยายการผลิตนมในขั้นต่อไป

๙.๕.๑.๑๙ สิ่งที่ต้องการในท้องที่ของแต่ละประเทศ ในการศึกษาวิชาสัตวบาลนั้นแตกต่างกันทั้งในและนอกส่วนภูมิภาค จึงควรศึกษาตามคำแนะนำของที่ประชุมระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๑ เรื่องการศึกษาวิชาสัตวบาลที่มีขึ้นที่เมือง Gottigen สาธารณรัฐเยอรมัน เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๙ (๑๙๖๖)

๙.๕.๑.๒๐ FAO ควรจะสร้างกลไกที่จำเป็นขึ้นเพื่อรวบรวมข่าวสารการทดลองค้นคว้าที่ปฏิบัติอยู่ตามศูนย์ต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และเวียนข่าวสารนี้ไปตามกรมปศุสัตว์ของรัฐบาลต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด

๙.๕.๑.๒๑. คำเสนอแนะให้สร้างสถาบันค้นคว้า และอบรมการผลิตสัตว์และ

สุขภาพสัตว์ในส่วนภูมิภาค ตามที่เสนอไว้ในที่ประชุม FAO ครั้งที่ ๓ สำหรับส่วนภูมิภาค ตะวันออกไกลที่กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ (๑๙๖๑) นั้น ไม่ค่อยก้าวหน้าไปเท่าไรนัก ที่ประชุมเสนอให้พิจารณาเรื่องนี้อีก โดยแต่งตั้งคณะผู้แทนของ United Nations Development program/Special Fund เป็นโล่ให้ทำการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการ และความสนใจของประเทศต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคใหม่

๙.๕.๑.๒๒ เนื่องจากภูมิประเทศของส่วนภูมิภาค กว้างขวางและแตกต่างกันในเรื่องดินฟ้าอากาศควรตั้งหน่วยค้นคว้าและอบรมเรื่องไก่อีกกว่าหนึ่งแห่ง ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันและอบรมการผลิตสัตว์และสุขภาพ หรือจะแยกเป็นสถาบันค้นคว้าและอบรมเรื่องไก่โดยเอกเทศก็ได้

๙.๕.๑.๒๓ โดยที่พิจารณาเห็นว่าสัตว์ป่ามีบทบาทสำคัญในการแพร่โรคระบาด และโรคอื่น ๆ มาสู่สัตว์เลี้ยง จึงควรมีหน่วยงานเกี่ยวกับกิจการของสัตว์ป่าขึ้น อยู่ใน Animal Health Branch ขององค์การอาหารและเกษตร จะได้ประโยชน์จาก FAO ในเรื่อง ความช่วยเหลือแขนงพยาธิของสัตว์ การคุ้มครองสัตว์ป่ามาสู่สัตว์เลี้ยง

### ๙.๕.๒. การผลิตสัตว์ (Animal production)

๙.๕.๒.๑ ชั้นแรกที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของสัตว์พื้นเมืองอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุกรและสัตว์พื้นเมืองนั้น ข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดคุณลักษณะเหล่านี้จะต้องเก็บรวบรวมไว้เป็นมูลฐานสำหรับส่วนภูมิภาค

๙.๕.๒.๒ เมื่อต้องการจะให้อาหารอันเป็นทรัพยากรให้ประโยชน์ให้มากที่สุด ประเทศที่สนใจในการเลี้ยงสุกรก็ควรใช้วัตถุดิบที่ได้จากการ เกษตรและ จากการ อุตสาหกรรมต่าง ๆ

๙.๕.๒.๓ ถ้าต้องการผลิตนมให้มากขึ้นอย่างมีความหมาย ก็จำเป็นที่แทบทุกประเทศจะต้องผสมโคพันธุ์ ซิมบูพื้นเมืองที่มีอยู่แล้ว กับพ่อโคพันธุ์ นมต่างประเทศที่เหมาะสมเมืองร้อนหรือน้ำเขตอบของโคเช่นว่าน (Bos taurus X Bos indicus) ชนิดของโคผสมที่ต้องการย่อมแตกต่างกันแต่ละประเทศสุดแล้วแต่ดินฟ้าอากาศและภูมิประเทศ ทั้งนี้ ควรพิจารณาแผนการผสมโดยกำหนดโคซิมบูพื้นเมืองผสมกับพ่อพันธุ์ ต่างประเทศให้ได้ผลแน่นอนสัก ๑ หรือ ๒ พันธุ์

๙.๕.๒.๔ หญ้าหรือฟางที่มีคุณภาพดีควรจะเป็นอาหารหลักของโคพันธุ์เนื้อและโคพันธุ์นม อาหารจากผลิตผลพลอยได้จากการเกษตรและ Concentrate ควรใช้เมื่อหาได้ และราคาถูก นอกจากนี้ควรใช้อาหารหมักเช่น Silage ในส่วนภูมิภาค ที่มีฤดูแห้งแล้งยาวนาน

๙.๕.๒.๕ เมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในระดับตำบลเพื่อผลิตนมให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มคุณค่าของอาหารให้แก่ประชาชนในระยะเวลาดสั้นและได้ให้ผลเร็ว เมื่อเทียบกับโคแล้ว การผสมพันธุ์ของแพะนมในที่บางแห่งควรได้รับการสนับสนุน

๙.๕.๕.๖ เนื่องจากขาดแพะนมพันธุ์พื้นเมืองที่เหมาะสม ควรส่งแพะนมพันธุ์ต่างประเทศมาผสมกับแพะนมพันธุ์พื้นเมือง เมื่อได้คัดเลือกแพะนมพันธุ์ต่างประเทศนั้นแล้วว่าทนทานต่อโรคพื้นอากาศ

๙.๕.๒.๗ การเลี้ยงแพะนมในคอกควรได้รับการสนับสนุนแทนที่จะไล่ต้อนไปให้เที่ยวหากินเอง

๙.๕.๒.๘ ควรจะเน้นหลักการผลิตเนื้อให้มากกว่าขนแกะในประเทศที่มีสภาพเหมาะแก่การเลี้ยงแกะ การผลิตขนแกะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ราบสูงนั้นเหมาะสำหรับแกะที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศเพราะไม่มีอุปสรรคร้ายแรงอะไร

๙.๕.๒.๙ การเลี้ยงแกะโดยวิธีไล่ต้อนไปเที่ยวหากินยังทำกันอยู่ เมื่อการเลี้ยงแกะยังไม่ดีพอแก่การเลี้ยงแกะที่ดีนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของการเลี้ยงแกะ

๙.๕.๒.๑๐ การนำแพะขนยาวพันธุ์อินเดียที่เหมาะสมสำหรับอากาศร้อนมาเลี้ยงในส่วนภูมิภาคนั้นน่าจะพิจารณาคูบ้าง

๙.๕.๒.๑๑ ควรมีสถานฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่ การศึกษาควรเน้นหนักไปในเรื่องที่ย่าง ๆ ทุกระดับ จากการเลี้ยงไก่หลังบ้านไปจนถึงขนาดเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรม

๙.๕.๒.๑๒ ควรใช้อาหาร Concentrate ที่ให้ประโยชน์ได้หลายอย่างเพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร

๙.๕.๒.๑๓ ผลิตผลพลอยได้ที่เหมาะสมสำหรับให้เป็นอาหารไก่มีอยู่มากแห่งใน

ส่วนภูมิภาค แต่ใช้ให้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่เพราะขาดเครื่องมือการผสมอาหาร จึงควรใช้เครื่องบดและผสมอาหารชนิดที่มีราคาถูก

๙.๕.๒.๑๔ การเลี้ยงเป็ดควรได้รับการสนับสนุนในส่วนภูมิภาคที่มีเนื้อที่เหมาะสม เช่น มีที่นา หนองบึง และแม่น้ำ ลำคลอง

๙.๖ การดูงานระหว่างประชุม

ระหว่างการประชุม Dr. A. Amarasinghe รองอธิบดีกรมเกษตรฝ่ายผลิตสัตว์และสุขภาพสัตว์แห่งรัฐบาลซีลอน ซึ่งเป็นประธานรองที่ประชุม ได้จัดโปรแกรมให้ผู้แทนและผู้สังเกตการณ์จากประเทศต่าง ๆ ไปเยี่ยมฟาร์มโคนมของรัฐบาลที่ Ambawela สถาบันค้นคว้าโรคสัตว์ สถานีบำรุงพันธุ์ไก่ และดูการประกวดสัตว์

๙.๖.๑ โคนมรัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ให้โคนมพันธุ์ Ayrshire แก่รัฐบาลซีลอนเป็นจำนวนถึง ๕๐๐ ตัวเลี้ยงบนที่ราบสูงมีทุ่งหญ้าเขียวช่อมตลอดปี พันธุ์หญ้าที่รัฐบาลซีลอนส่งเข้ามาปลูกจากประเทศแอฟริกา และปลูกไม้ยืนในที่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล ๔,๐๐๐ ฟุต เนื่องจากสถานที่นั้นอยู่บนเขาเป็นที่ราบสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๖,๐๐๐ ฟุต มีอากาศเย็นตลอดปี จึงเหมาะแก่การเลี้ยงโคนมและปลูกหญ้าพันธุ์ชนิดนี้ นมที่ผลิตได้ทั้งหมดส่งให้แก่ Milk Board ซึ่งรองอธิบดีกรมเกษตรก็เป็นประธานกรรมการของ Milk Board นี้ด้วย

๙.๖.๒ สถาบันค้นคว้าโรคสัตว์นอกจากโคนมพันธุ์ Ayrshire ที่รัฐบาลนิวซีแลนด์ให้แก่รัฐบาลซีลอนแล้ว รัฐบาลออสเตรเลียยังให้เงินสร้างตึกสถาบันค้นคว้าโรคสัตว์ให้แก่รัฐบาลซีลอนอีก ซึ่งเพิ่งสร้างเสร็จเป็นตึก ๒ ชั้นยาวประมาณ ๖๐ เมตร กว้างประมาณ ๑๒ เมตร มีทางเดินระหว่างกลาง และกำลังวางศิลาฤกษ์เพื่อสร้างตึกสภากาชาดอีกด้วย

๙.๖.๓ สถานีบำรุงพันธุ์ไก่ มีไก่พันธุ์เล็กฮอร์นสีขาว สีน้ำตาล ไวต์โอแลนด์ เรด ออสตราลอป ๆ ทำการค้นคว้าในเรื่องการผสมและขยายพันธุ์ ไช้และเนื้อ

๙.๖.๔ การประกวดสัตว์ มีการประกวดสัตว์คล้าย ๆ ที่เราจัดให้มีขึ้นที่หนองโพ จังหวัดราชบุรี โดยมากมีโคนมพันธุ์ Ayrshire, Jersey และ Holstein (ขาวดำ) ซึ่งเป็นพันธุ์แท้ที่เกิดในซีลอน และลูกผสมพันธุ์แท้ผสมกับพื้นเมือง ส่วนสุกรมี Large

white, Large Black Landrace ฯ ไก่มีพันธุ์ ออสตราลอป ไรต์ไอแลนด์เรด เล็กฮอร์น เป็นส่วนมาก

๙.๖.๕ การบำรุงพันธุ์ ไก่โคนมมีการบำรุงพันธุ์ ไก่โคนมเป็นตอน ๆ (Sector) คล้าย เป็นจังหวัด ๆ โดยการตอนสัตว์พื้นเมืองที่มีลักษณะเลว และแลกเปลี่ยนไก่นพันธุ์แท้ ของรัฐบาล ๑ ตัว ต่อ ไก่พื้นเมืองของประชาชน ๒ ตัว หรือ ๑ ต่อ ๒ โดยน้ำหนัก

### ๑๐. สรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับ

การประชุมทางวิชาการขององค์การอาหารและเกษตร (FAO) ครั้งที่ ๔ ในส่วน ภูมิภาคตะวันออกไกล ที่เมืองนูวารา อีเลีย ประเทศซีลอน เรื่องการผลิตสัตว์ และ สุขภาพสัตว์นั้นก็คือการบำรุงและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์กับการป้องกันและกำจัดโรคระบาดสัตว์ นั้นเอง การที่ส่งผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมคราวนี้ ประโยชน์ที่ได้รับก็คือ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ทราบว่าประเทศเพื่อนบ้านในส่วนภูมิภาคนี้ ได้ทำการ ค้นคว้าหรือมีวิทยาการแผนใหม่อะไรบ้าง มีวิธีการดำเนินงานการบำรุงและส่งเสริมการ เลี้ยงสัตว์อะไรไปแล้วแค่ไหน ได้ผลอย่างไร ส่วนในด้านการป้องกันและการกำจัดโรค ระบาดนั้นมีโรคอะไรที่เป็นปัญหาสำคัญแก่การเศรษฐกิจของประเทศ มีวิธีการป้องกัน และกำจัดโรคอย่างไร ตลอดจนมาตรการในการป้องกันโรคสัตว์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ก็เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานของเราที่กำลังปฏิบัติอยู่ และที่ปฏิบัติดำเนินงานต่อไปเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่งานจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ก็จะต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ ประกอบด้วยเช่น

๑๐.๑ ต้องมีโครงการที่แน่นอนว่าจะทำอะไร มีวิธีดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายภายในเวลาเท่าใด และมีหัวหน้าโครงการที่มีสมรรถภาพรับผิดชอบแต่ละ โครงการ

๑๐.๒ มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างหัวหน้าโครงการ เพราะจะต้องปฏิบัติ งานประสานกันและร่วมกัน

๑๐.๓ มีเงิน เครื่องมือ และเจ้าหน้าที่ที่ชำนาญงานเพียงพอ

๑๐.๔ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ผลิตเปลี่ยนไปศึกษาอบรมเพิ่มเติม เมื่อกลับมาแล้ว ต้องปฏิบัติงานในสาขาที่ตนไปอบรมมา

- ๑๐.๕ มีการประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างกรมหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
- ๑๐.๖ รัฐบาลต้องให้ความสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ
- ๑๑. ความเห็นของผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดและโครงการที่จะดำเนินงานต่อไป

การประชุมส่วนภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ขององค์การอาหารและเกษตร ครั้งที่ ๔ เรื่องการผลิตสัตว์ และสุขภาพสัตว์ หรือนัยหนึ่งการบำรุงและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ กับการป้องกันและกำจัดโรคระบาดสัตว์นั้นเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่ของกรมปศุสัตว์โดยตรง เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ โดยมีหลักการอันเดียวกัน ในอันที่จะเพิ่มปริมาณสัตว์เลี้ยงให้มากขึ้น ให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพและลดอัตราการตายของสัตว์ให้น้อยลง จะฝึกกันก็ในเรื่องที่จะบำรุงส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ประเภทไหนเพื่ออะไร และจะป้องกันกำจัดโรคอะไรก่อนและหลังเท่านั้น ทั้งนี้ ก็ต้องแล้วแต่นโยบาย ความต้องการของรัฐบาลหรือการเรียกร้องของประชาชน และความสำคัญของโครงการที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนกระทำการเงินของประเทศนั้น ๆ ที่จะดำเนินกิจการให้มากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ตามระเบียบวาระของการประชุม และข้อเสนอแนะที่ที่ประชุมรับรองแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่กรมปศุสัตว์ปฏิบัติอยู่แล้วแทบทั้งสิ้น บางเรื่องก็ดำเนินการไปแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่และเป็นผลดี เช่น การป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ต่าง ๆ บางเรื่องเพิ่งดำเนินงานและจะดำเนินในขั้นต่อไป เช่น ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม โคน้ำ และ การควบคุมโรคที่เกิดจากสัตว์ป่า แต่ก็มีบางเรื่องที่ขัดแย้งกันอยู่ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งกรมปศุสัตว์ยังดำเนินงานไปไม่ได้เต็มที่ เช่น การส่งออก นำเข้า ซึ่งผลิตภัณฑ์ (เนื้อแช่เย็น) ระหว่างประเทศ ซึ่งอาจสรุปในสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ การบำรุงและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

๑๑.๑.๑ การขยายปริมาณโคพันธุ์เนื้อ สำหรับโคที่ใช้บริโภคภายในประเทศ ปัจจุบันเฉลี่ยปีละ ๒๐๐,๐๐๐ ตัว และส่งไปจำหน่ายต่างประเทศอีกปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ ตัว แต่เป็นโคพื้นเมือง มีขนาดเล็ก ไม่อยู่ในความนิยมของตลาด กรมปศุสัตว์จึงได้ส่งโคเนื้อพันธุ์ Santa Gertrudis และ American Brahman ซึ่งเหมาะกับกินฟ้า

อากาศเมืองร้อนเข้ามาผสมกับโคพื้นเมือง เพื่อให้โคลูกผสมมีขนาดใหญ่มากกว่าและมีคุณภาพดีกว่าโคพื้นเมืองที่มีอยู่เดิม ส่วนจะนำพ่อโคพันธุ์แท้เอะไรไปผสมกับโคพื้นเมือง จึงจะให้ลูกผสมโคพันธุ์ เนื้อที่ต้น<sup>๕</sup>จะดำเนินงานในขั้นต่อไปเพื่อขยายพันธุ์ ที่สุประชาชน

๑๑.๑.๒ ความโน้มเอียงในการขยายโคพันธุ์ นม เวลานั้นนับได้ว่ามีศูนย์การเลี้ยงโคนมอยู่ ๓ แห่ง คือ ฟาร์มโคนมไทย-เคนมาร์ค มวกเหล็ก ที่จังหวัดสระบุรี ฟาร์มโคนมไทย-เยอรมัน ห้วยแก้ว ที่จังหวัดเชียงใหม่ และนิคมผู้เลี้ยงโคนมในความควบคุมดูแลของกรมปศุสัตว์ที่จังหวัดปทุมธานี นอกจากการผลิตนมแล้วยังทำการผสมพ่อโคนมพันธุ์ แท้กับแม่โคพื้นเมืองด้วยการผสมเทียม เพื่อขยายลูกผสมโคพันธุ์ นมสุประชาชน และมีการประกวดสัตว์ด้วย เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประชาชน สิ่งที่จะดำเนินงานต่อไปก็คือแนะนำให้ประชาชนนิยมกินนมกันให้มาก ชี้แจงให้ทราบคุณค่าทางอาหารของนม ให้ความปลอดภัยในการกินนม สะอาดปราศจากเชื้อโรค โดยการทดสอบโรคบรรจุเซลล์ไลซีส วัฒนธรรมโรคา ซึ่ง เป็นวิธีการกระตุ้นการผลิตนมให้เป็นผลสำเร็จ และเป็นการหาตลาดไปค้าในตัว

### ๑๑.๒ การป้องกันและการกำจัดโรคสัตว์

๑๑.๒.๑ การป้องกันและการกำจัดโรคระบาดสัตว์ต่างๆ นับว่าได้ผลเป็นที่พอใจ เพราะเราผลิตวัคซีน ได้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพดี ในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรค ไว้ก่อนแต่โรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งปรากฏว่ามีเชื้อโรคที่ทำให้เป็นโรคนี้ถึง 3 types คือ A, O และ Asia 1 จึงเท่ากับต้องทำวัคซีนถึง ๓ ชนิด เพื่อฉีดป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเพียงโรคเดียว และผลิตได้ครั้งละชนิดเท่านั้น เพราะขาดอุปกรณ์ในการผลิต จึงต้องสร้าง ตึกเพื่อดำเนินงานนี้ ที่หนอง สหราษฎร์ อีก ๑ หลังต่อ เชื่อม กับตึก ที่มีอยู่เดิม เป็นเงินประมาณ ๑ ล้านบาท และจะจัดหาเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินงานในขั้นต่อไป

๑๑.๒.๒ โรคพยาธิในสุกรที่เป็นภัยต่อประชาชนในการบริโภคเนื้อ คือ โรคทริคิโนซิส (Trichinosis) ซึ่งเป็นแก่สุกรของพวกชาวเขาในภาคเหนือ กรมปศุสัตว์ก็ได้รับงบประมาณปี ๒๕๐๙ เพื่อทำการป้องกันกำจัดโรคนี้ และดำเนินงานอยู่แล้วขณะนี้

๑๑.๒.๓ การส่งเนื้อแช่เย็นไปจำหน่ายต่างประเทศ สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์

เป็นผู้ออกใบอนุญาตและหนังสือรับรองปลอดโรค เพราะเนื้อแท้เป็น "ซากสัตว์" ตามความหมายในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งกรมปศุสัตว์จะต้องควบคุมส่วนการตรวจเนื้อสัตว์แพะของประเทศบาลเป็นผู้ตรวจตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ฉะนั้นจึงรู้สึกว่าการฆ่าสัตว์ ๒ ฝ่ายยังขัดแย้งกันอยู่ในการปฏิบัติงาน เพราะจะให้สัตว์แพะของกรมปศุสัตว์เป็นผู้ออกหนังสือรับรองการปลอดโรคโดยไม่รู้ไม่เห็นการตรวจเนื้อของสัตว์แพะเทศบาลมาแต่ต้นนั้นไม่เป็นการถูกต้อง เรื่องนี้กรมปศุสัตว์กำลังร่างระเบียบอยู่เพื่อให้งานประสานกันทั้ง ๒ ฝ่าย

๑๑.๒.๔ สำหรับการป้องกันโรคที่เกิดจากสัตว์บ้านั้น กรมปศุสัตว์กำลังร่างกฎกระทรวงโดยกำหนดให้สัตว์ป่าที่บุคคลมีไว้ในครอบครองและ / หรือ ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่าเป็น "สัตว์" ตามความหมายในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ เมื่อได้ประกาศเป็นกฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว การนำสัตว์ป่าเข้าหรือออกนอกพระราชอาณาจักร ก็จะต้องขออนุญาตกรมปศุสัตว์เพื่อทำการตรวจหรือทดสอบโรคเสียก่อน ก็จะเป็นวิธีป้องกันโรคที่จะเกิดจากสัตว์ป่าได้.